1843. N°. 2[illegible]2.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 de drie maanden.

Woensdag 6 December.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Buitenlandsche Berigten.

ABYSSINIE.

[illegible]zende natuuronderzoeker *Schimper* heeft, na [illegible]jarig verblijf in Abyssinië, eene hooge waardig[illegible] bij den vorst *Ubié* verworven, die hem als een [illegible] stadhouders met een aanzienlijk district beleend [illegible] zoo als eigenhandige brieven van den reiziger [illegible]mha Sea (zijne tegenwoordige woonplaats) mel[illegible] Over zijne nieuwe waardigheid schrijft hij on[illegible]deren: »Ik heb thans een bekoorlijk, vrij uit[illegible]t land tot eigendom, hetwelk vele duizenden [illegible] telt, over welke ik als een rijksgraaf der [illegible]eeuwen eene eigenmagtige regering uitoefen. Ik [illegible] echter bij, dat ik arm ben, daar in het land [illegible]strekt geen geld is, en een vorstelijke rijk[illegible]dom slechts uit wapenen, graan en vee bestaat. Het [illegible] wil ik mij niet, zoo als de Abyssinische grooten, [illegible] plunderingen verschaffen, en wapenen, welke tot [illegible]ving mijner waardigheid noodzakelijk zijn, [illegible] nog niet." Zijne verzamelingen voor de na[illegible] historie wil *Schimper* blijven vervolgen, [illegible] voor de wetenschap zeer veel belooft.

DUITSCHLAND.

[illegible]*ruhe, 30 nov.* De vrijheer *von Andlaw* heeft in de [illegible]ste Kamer aangekondigd, dat hij een voorstel tot [illegible] der speelbanken in het geheele land doen zal. [illegible]gers, welke zich sedert lang te regt aan de [illegible]tafels te Baden-Baden ergeren, zijn hem hiervoor [illegible] verschuldigd. Deze aangelegenheid komt nu een[illegible] op de regte plaats, in de kamers, ter sprake, en men [illegible] niet of dezelve zal behoorlijk gewaardeerd wor[illegible] dat dit ontwerp de opmerkzaamheid in de tweede [illegible] evenzeer tot zich zal trekken, behoeft niet gezegd te [illegible]; reeds ten vorige jare sprak men er veel van, [illegible] tot opheffing des spels te ontwerpen. Het is niet [illegible]egend voor ons Duitschers, dat wij spelers voe[illegible] kweeken, aan welke Frankrijk sedert lang hun handwerk benomen heeft. Wie de bestanddeelen van [illegible]sch zomergezelschap nader kent, weet, dat [illegible] voor geen klein gedeelte uit avonturiers be[illegible] uit alle oorden der wereld zich in de bad[illegible] verzamelen, waar zij als groote heeren leven, [illegible]handwerk aan de speeltafels uitoefenen. De [illegible] vormen een groote keten, die van Lucca tot Wies[illegible], Hamburg en Ems reikt, en ook de zoogenaamde *Grecs*, de gevaarlijksten onder hen, welke meest van Parijs komen, zijn talrijk genoeg. Het is [illegible] algemeen bekend, dat de bankpachters, om tegen [illegible] gevaarlijke menschen op hunne hoede te kunnen zijn, eene eigene soort van politie onderhou[illegible] [illegible] een speler van professie een bad ver[illegible] een ander op te zoeken, de pachter van dit laatste terstond verneemt, hoe de man speelt, welke bij[illegible]heden hij heeft, of hij hoog zet, enz. — Het is [illegible]lijks te verwachten, dat zich in eene der beide [illegible] eene stem ter gunste der onzedelijke speelbanken verheffen zal, en zoo dit tegen verwachting het geval mogt zijn, dan zijn wij begeerig te weten welke gronden men mogelijker wijze ter hunner gunste [illegible] bijbrengen. (*Köln. Zeit.*)

ENGELAND.

Londen, 2 *dec.* Het gastmaal, woensdag avond door sir *R. Peel* gegeven, bij gelegenheid, dat koningin *Victoria*, prins *Albert*, de koningin-weduwe, de hertog *van Wellington*, prins *Eduard van Saksen-Weimar*, en verscheiden der eerste edelen van Engeland, Drayton-Manor met han bezoek vereerden, is allerprachtigst geweest. Gisteren hebben H. M. en de prins dat landhuis verlaten, en zich, onder anderen, over Chesterfield, naar Chatsworth, het [illegible] landhuis van den hertog *van Devonshire*, begeven, waar zij luisterrijk ontvangen zijn. Het bezoek, door prins *Albert* te Birmingham afgelegd, heeft aldaar een zeer voordeeligen indruk gemaakt, en zal denkelijk voor de nijverheid dier stad van zeer gunstige gevolgen wezen.

— De hertog *van Palmella* heeft eergisteren de terugreis naar Portugal aangenomen. Men houdt het er vrij algemeen voor, dat hij in zijne zending niet is geslaagd.

— Uit Dublin is hier per expresse het berigt ontvangen, dat aldaar, eergisteren namiddag, eene groote voorraad van wapenen, aan boord eener stoomboot, is ontdekt en in beslag genomen. Bij het arrivement dier stoomboot, genaamd *Duchess of Kent*, en van Liverpool komende, aan de kaai waar die booten gewoonlijk lossen, begaf zich de inspecteur *O'Connor*, op ontvangen berigt, dat alles niet in orde scheen te zijn, terstond derwaarts, en ontdekte een vat, waarop het woord »ledig" geschreven stond, doch hetwelk hij weldra ontdekte niet ledig te wezen. Een man, die zich in den persoon vergiste, sprak hem aan, en vroeg hem raad hoe dit vat op de beste wijze aan zijn adres te bezorgen. De inspecteur bemerkte dat het de man was aan wien het vat was geconsigneerd, liet hem in hechtenis brengen, en daarop het vat openen, waaruit twaalf nieuwe geweren, zes pistolen, twaalf zwaarden, en nog eenige pieken en andere wapenen te voorschijn kwamen. De pieken vooral waren op eene allermoorddadigste wijze vervaardigd. Gisteren zou deze zaak nader door de politie onderzocht worden.

— Ongeveer driehonderd aanzienlijke Franschen, van beiderlei kunne, hebben dingsdag hunne opwachting bij den hertog *van Bordeaux* gemaakt, die den vorigen dag alhier aangekomen was en het voor hem afgehuurd hôtel in Belgravesquare had betrokken. Deze personen zijn eerst, door den burggraaf *de Chateaubriand*, allen gezamenlijk, vervolgens door prins *Gaston de Montmorency* en den hertog *de Levis*, ieder afzonderlijk den prins voorgesteld, terwijl de heer *Berryer* zijne medeleden in de wetgevende Kamers, namelijk den hertog *de Valmy*, den marquis *de Preigne* en den graaf *de Bourdon* binnenleidde.

Een dag later heeft zich de meerderheid der Fransche edellieden in de vertrekken van den heer *de Chateaubriand* verzameld, om hem een adres aan te bieden. De hertog *de Fitz James* voerde, bij die gelegenheid, het woord op de volgende wijze:

»*Mijnheer de Burggraaf*, na den koning van Frankrijk onze hulde bewezen te hebben, bleef ons nog een andere pligt ter vervulling over, en wij maken thans u onze opwachting, om het koningschap van het verstand te huldigen. Gij hebt eene plaats in de raadsvergaderingen onzer koningen bekleed, en hun, helaas! tijdig gewaarschuwd in de dagen van hunnen voorspoed, en nu komt gij, om door uwe tegenwoordigheid den afstammeling van *Lodewijk XIV* te schragen. Gij hebt het menschdom een groot schouwspel geleverd. Frankrijk, hetwelk, in weerwil van alles wat gebeurd is, ons vaderland nog blijft, staart met bewondering op uw gedrag. Het heeft u veroorloofd zijne grenzen te verlaten, door de goedkeuring van zijne bevolking vergezeld, dewijl het wist dat gij een grooten pligt te vervullen hadt. Op u is onze innigste hoop gevestigd. Gij hebt in verloopen tijden geleefd, en weet ons te leeren hoe de rotsen en klippen te vermijden, die onzen weg belemmeren, dewijl uw genie door den sluijer der toekomst weet heen te dringen. Ontvang de hulde van deze Franschen, welke, te midden van kwaad en goed gerucht, hunnen koning en hun land getrouw gebleven zijn. En wat mij betreft, mijnheer, den zoon van uwen ouden vriend, vergun mij u de opregte erkentelijkheid te betuigen, die ik gevoel van door deze heeren tot hunnen tolk bij deze aandoenlijke gelegenheid te zijn gekozen."

Terwijl de grijze burggraaf hierop wilde antwoorden, maar daartoe, door aandoeningen overstelpt, niet in staat was, trad de hertog zelf binnen, en sprak het volgende: »Mijnheeren, ik vernam, dat gij in de vertrekken van den heer *de Chateaubriand* bijeenwaart, en was blijde deze gelegenheid te kunnen waarnemen om uw bezoek te beantwoorden, daar ik mij zoo uiterst gelukkig gevoel door andermaal te midden mijner landgenooten te zijn. Ik bemin Frankrijk, omdat het mijn geboorteland is, en indien mijne gedachten zich ooit naar den troon mijnen voorvaderen hebben uitgestrekt, is zulks allen in de hoop geweest, dat het mij vergund mogt zijn mijn vaderland met de beginselen en gevoelens van dienst te wezen, welke de heer *de Chateaubriand* zoo roemrijk heeft verkondigd, en die in dat ons vaderland nog op zoo vele en zoo edele verdedigers roem dragen."

— De *Post* berigt, als uit de beste bron, dat de zending van den prins *v. Wallerstein* ten doel heeft de beschermende mogendheden te overtuigen, dat het opregte verlangen zoo van den koning van Beijeren als dien van Griekenland is, den vertegenwoordigenden regeringsvorm in laatstgemeld land in te voeren; daartoe wordt de medewerking van Frankrijk en Engeland aangevraagd. De prins is bereids twee malen ten gehoore bij Hare Majesteit onze koningin toegelaten, en heeft ook langdurige mondgesprekken met onzen minister van buitenlandsche zaken gehad, zoo mede met de vertegenwoordigers der beschermende mogendheden ter Grieksche conferencie. Hij verlaat thans Engeland, »met het volle bewustzijn — zegt de *Post* — dat zijne zending niet vruchteloos zal zijn geweest. Prins *Wallerstein* is een der uitstekendste staatsmannen van Duitschland. Gedurende de worsteling van het bewind en de liberale partij in den Beijerschen landdag, in 1837—1838, stond hij de volksregten voor, zonder kwetsing van andersdenkenden, met eene waardigheid, overeenkomstig zijnen hoogen rang en geboorte, en met eene bijkans voorbeeldelooze welsprekenheid. Indien de geruchten waarheid behelzen, dan zal des prinsen zending zich waarschijnlijk tot Athene uitstrekken, om dáár, op de plaats zelve, *niet* in de inwendige lands-aangelegenheden tusschen beide te treden, maar door zijne wijsheid, kiesch-gevoeligheid en wel-bespraaktheid die gevoelens van eerbied en opregtheid tusschen den souverein en het volk aan te kweeken, welke wij vreezen dat thans niet al te sterk in Griekenland bestaan. De taak zal ongetwijfeld moeijelijkheid in hebben. Zooveel kunnen wij echter voorzeggen, dat een man, gelijk prins *Wallerstein*, ofschoon een Beyer, nog steeds te Athene wel ontvangen zal worden."

— Onze dagbladen deelen eenen herderlijken brief van den bisschop van Maltha mede, gerigt aan zijne onderhoorigen, waarin die geestelijke, in de sterkste bewoordingen, hen waarschuwt tegen de orde der vrijmetselaren. De correspondent van den *Times* noemt dit stuk een zijstuk van de vervolgingen tegen de joden in Ancona. En inderdaad is het stuk tegen de Britsche vrijmetselaren allervinnigst, beschouwende hunne instelling als een werk des duivels, als gerigt

tegen alle Goddelijke en menschelijke wetten, en dus als ten hoogste schadelijk voor de rust der ziele, en voor de zuiverheid der katholijke kerk. De toon van dezen brief is van dien aard, dat de vrijmetselaren, die zich op Maltha bevinden, hun leven naauwelijks zeker zijn; zoodat men zich hier verwondert, dat zulk een stuk in eene Britsche bezitting afgekondigd is kunnen worden.

— De oude kwestie van de aanhechting van Texas aan de Vereenigde Staten is in de jongst ontvangen Amerikaansche bladen verlevendigd, ten gevolge van de heerschende meening, dat de president *Tyler*, in zijne aanstaande boodschap, die aanhechting aan het congres zal aanbevelen. Degenen, die dezen maatregel voorstaan, beweren, dat, indien Texas niet bij de Vereenigde Staten wordt gevoegd, zijne aardrijkskundige en zedelijke gesteldheid niet zal toelaten, dat het onafhankelijk blijve, en of tot Mexico terugvallen, of aan Groot-Brittanje komen zal. De andere partij beweert, dat er alle reden bestaat om aan de mogelijkheid van Texas' onafhankelijkheid te gelooven. Het Mexicaansche bewind is te zwak, om aan herovering te denken, en Texas is te veel Americaansch, dan dat het eene Britsche kolonie zou worden.

— De tijdingen, gisteren uit Nieuw-York ontvangen, tot den 15den nov. ll., melden, dat de boodschap, welke de president in de eerste week van december aan het congres zal aanbieden, bevatten zal een krachtig beroep op hetzelve, ten behoeve van de vereeniging van Texas met de unie, en, bij onmogelijkheid daarvan, wordt een of- en defensief verdrag, tusschen de unie en de nieuwe republiek, ten sterkste aanbevolen. Er was een gerucht in omloop, dat er uit dien hoofde oneenigheid in het kabinet heerschte.

FRANKRIJK.

Parijs, *30 nov.* Een dagblad herhaalt ten stelligste, dat de hertog *van Bordeaux* dezelfde prinses van Napels ten huwelijk heeft doen vragen, welke de gemalin van den hertog *d'Aumale* worden zal.

Men zegt, dat het huwelijk van den hertog *d'Aumale* in de maand maart aanstaand te Napels gesloten zal worden. De hertog zou zich daarheen begeven uit zijn gouvernement Constantine, vervolgens zijne gemalin aan zijne familie voorstellen, en twee maanden later naar Afrika terugkeeren, met den titel van gouverneur-generaal onzer bezittingen.

— Rondom de boogvormige plaats *de l'arc de triomphe de l'Etoile* zullen 24 kolossale standbeelden der beroemdste generaals van het keizerrijk geplaatst worden. Men zal onverwijld overgaan tot het stellen der voetstukken.

— Frankrijk staat ongetwijfeld hoogst gevaarlijk in den strijd; welke tusschen de schakersclub van Parijs en die van Londen is aangegaan. Men heeft bepaald, dat die partij overwinnaar zal worden verklaard welke het eerst elf partijen gewonnen heeft. Verleden dingsdag waren er acht partijen gespeeld. Van die acht partijen was slechts eene voor onbeslist verklaard; de overige zeven zijn door den heer *Staunton*, kampvechter van Engeland, gewonnen. De schaakclub te Parijs is in de grootste verslagenheid. Men spreekt reeds van eene andere uitdaging, in welke de heer *Deschapelles* zou optreden, de eerste schaakspeler van Frankrijk, na den heer *de Labourdonnail*.

Parijs, *1 dec.* Uit officiele staten is gebleken, dat sedert eenige jaren meer dan 6000 Spaansche familien, die door de aanhoudende troebelen uit hun land verdreven zijn, zich in Algerië gevestigd hebben.

Parijs, *2 dec.* Tusschen den nieuwen minister en het gemeente-bestuur van Madrid wordt de strijd wegens het herstel der schutterij met eene hevigheid gevoerd, welke reeds eenigzins tot nieuwe onlusten in die hoofdstad aanleiding gegeven heeft. Ondanks het bevel, door de nieuwe ministers aan de municipaliteit gezonden, om tot nader bevel de zamenroeping der oud-officieren te staken, had deze de brieven daartoe werkelijk a gevaardigd. De heer *Olozaga* verkreeg hierop eene ordonnancie van de koningin, verbiedende met de reorganisatie voort te gaan, als willende H. M. alvorens de grondslagen derzelve zien, ten einde dezelve of te kunnen goedkeuren, of voorschrijven, wat er gedaan behoorde te worden. Op de ontvangst van dit verbod heeft het gemeente-bestuur eene buitengewone zamenkomst gehouden en na zeer onstuimige beraadslagingen het volgende besluit genomen, dat in de straten van Madrid is aangeplakt: Het constitutionele *ayuntamiento* van Madrid geeft kennis, dat de verkiezing van de officiers der schutterij heden niet plaats kan hebben, ten gevolge van een ontvangen koninklijk bevel, zijnde van dezen inhoud. (Hierop volgde nu de door den minister van binnenlandsche zaken gegeven order.) Na de zitting van het gemeente-bestuur hebben eenige leden van hetzelve hun afscheid willen nemen, maar de heer *Cortina*, die als lid der commissie van reorganisatie de zitting bijwoonde, heeft hen van dien stap teruggehouden. Terwijl men nog bezig was te raadplegen, had er een oproer op de straten plaats; drie à vierhonderd lieden, op eenen stok de oproeping, des morgens door de municipaliteit uitgegeven, voor zich uitdragende, doorkruisen de stad onder het geroep, leve het *ayuntamiento!* leve de vrijheid! leve de schutterij! dood aan de verraders! Inmiddels waren de troepen, met den generaal *Narvaez* aan het hoofd, onder de wapenen gekomen, en toen de oproerlingen voor het paleis verschenen, deed de brigadier *Oribe*, die aldaar kommandeerde, hen met de bajonet uit elkander drijven. Sedert hebben er eenige arrestatiën plaats gehad, en de rust schijnt hersteld.

BELGIE.

Antwerpen, *3 dec.* Binnen weinige dagen zal te Maastricht een nieuw dagblad uitkomen; deszelfs hoofddoel zal wezen om de mogelijkheid aan te toonen eener administratieve afscheiding tusschen het afgescheiden Limburg en Holland, met groote voordeelen voor iedere der afgescheiden partijen. De oprigters van dit blad, die meerendeels grondeigenaars zijn, willen aan die halve provincie een aanzijn geven, gelijk aan dat van het groothertogdom Luxemburg. De daadzaak der afscheiding aangenomen zijnde, zoude Limburg alsdan oude handelsbetrekkingen met België kunnen aanknoopen, aan welke betrekkingen de overige provinciën van Holland beletselen in den weg stellen.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, *2 dec.* Er worden in deze hofstad vele aanstalten gemaakt tot de plegtige viering van 's konings verjaardag, op aanstaanden woensdag. Naar de toebereidselen te oordeelen, die er reeds op de Plaats, het Voorhout en op den Vijverberg gemaakt worden, zal de illuminatie allerluisterijkst zijn. Drie eerepoorten zijn er opgerigt, waarvan er eene, een Gothische tempel, aan den ingang van het Voorhout, tegen over 's konings paleis, geplaatst is. Zoo wel in het Voorhout als op den Vijverberg zijn er théâtres daargesteld, waar zich korpsen muzijkanten, gedurende den avond, zullen doen hooren. Des avonds zal er in den koninklijken Franschen schouwburg alhier eene gala-voorstelling gehouden worden, welke met de tegenwoordigheid van H. H. M. M. den koning en de koningin, als ook die der prinsen en prinsessen, vereerd zal worden.

's Gravenhage, *3 dec.* Bij Zijner Majesteits besluit, van den 22sten november ll., is aan hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst, den generaal-majoor *F. D. Cochius*, kommandant van het leger in Nederlandsch Indië, verleend de rang van luitenant-generaal.

Utrecht, *4 dec.* Donderdag 30 november ll. hadden wij het genoegen, in het lees-museum de treffende lezing bij te wonen van den hoogleeraar *Vreede* alhier. Zijn hooggeleerde schetste ons in korte, doch krachtige trekken, hoe verkeerdelijk eenigen, waaronder zelfs een *Groen van Prinsterer*, de oorzaken van de omwenteling van 1795 hier te lande toeschrijven aan het verval en de minachting, waarin de godsdienst in ons gemeenebest zou zijn geraakt. Integendeel, met het gezag van mannen als een' *van der Spieghel*, een' *Gijsbert Karel van Hogendorp*, een' *Pieter Paulus*, een' *Rendorp* en meer doorluchtige en godvreezende staatslieden, bewees zijn hooggeleerde, dat die omwenteling de wel te voorziene vrucht was eener verkeerde en verouderde staatsinrigting, verbonden met velerlei misbruiken, van tijd tot tijd ingeslopen; en het gemis van een' geniaken bewindvoerder, die, met beleid en kracht het roer van staats besturende, de republiek voor den gewissen ondergang had kunnen behoeden.

Vlissingen, *30 nov.* Heden morgen stonden de alhier in garnizoen zijnde veld-bataljons van het 2de regement infanterie in carré op de markt geschaard, om de laatste afscheidsgroete te ontvangen van hunnen geachten chef, den kolonel *D. G. Herr*, welke, als plaatselijken kommandant der 1ste klasse te Nijmegen benoemd, thans het kommando over het regement aan den heere luitenant kolonel *Storm de Grave* zoude vergeven.

Ernstige stilte, zigtbare neerslagtigheid las men op aller gelaat, toen de kolonel het carré binnentrad. — Z. H. Ed. Gestr. wilde het regement mondeling wel zeggen, dan was hiertoe, door aandoening buiten staat, en liet door den heer regements-adj de volgende hiertoe bestemde order voorlezen.

2de *regiment Infanterie:*

Afscheids-order voor de bataljons, welke voor 16den november 1843 het 2de regement infan maakten:

Officieren, onder-officieren en soldaten!

Het oogenblik is eindelijk genaderd, dat ik ulieden mijn hartelijk vaarwel moet toeroepen.

Morgen leg ik het voor mij zoo dierbaar bevel over het 2de regement ter neder, en ga mijnen werkzam geest in de stille betrekking van plaatselijken komm dant naar Nijmegen overbrengen.

Dat ik ulieden ongaarne verlaat, behoeft echter betoog.

Gehoorzamen is echter de eerste pligt van den daat; niettemin blijf ik de smart, van ulieden in volle kracht mijner jaren te zijn weggerukt, gevoelen; gij waart mij allen aangenaam, en grootste geluk was, uwe verpligtingen minzaam besturen, en uwe regtmatige belangen te mogen schermen.

Bij mijn weten heb ik mij nimmer van den weg regtvaardigheid verwijderd, noch mij aan het verwijt blootgegeven; met vaderlijke zorg was ik ulieden gehecht; gij ondersteundet mijne zwakke danigheden, en beoogdet in alle omstandigheden welzijn van de dienst en de liefde voor den kon bevorderlijk te wezen: onwedersprekelijke bew van goedkeuring zijn ulieden daarvoor meermalen deel gekomen.

Ik bedank ulieden in het algemeen voor de geh zaamheid, en voor de hulp, waarmede gij mijne velen ondersteundet, en ben niet minder erkent voor de vriendschap en den genegenen omgang, ieder uwer mij in het bijzonder gedurende onder dene jaren heeft gelieven te schenken.

Leeft, waarde kameraden en beproefde vrinde onder uwen nieuwen chef gelukkig en tevreden; stre zoo als gij dit altoos deedt, bestendig, om uwe mi taire kennis te vermeerderen en uwe pligten getr te volbrengen; schenkt mij bij wijlen uw aandenken ontvangt de verzekering, dat de herinnering aan 2de regement infanterie nimmer het hart van u diepbewogenen, thans aftredenden kolonel zal verla

Vlissingen, den 30 November 1843.

De Kolonel,

Kommandant ad interim van het 2de regement infan

(Get.) *D. G. HERR.*

Na deze voorlezing betuigde de luitenant-kol *Storm de Grave*, in korte, krachtige woorden, kolonel het leedwezen, hetgeen het regement gevo bij het verlies van hunnen waarden chef, onder wensching van de beste wenschen voor deszelfs ge hopende dat door Z. H. Ed. Gestr. wel zoude wor aangenomen het aandenken, door heeren officieren, bewijs der hem toegenegene achting, voor Zijn bestemd.

Roerend was het oogenblik, toen door den kol het vaandel aan den luitenant-kolonel met weinig door hevige aandoening afgebroken woorden, overgegeven, even als toen de kolonel met eenen h druk van de gezamenlijke officieren en de oudsten elken minderen rang een stil maar hartelijk afsc nam.

Harderwijk, *3 dec.* Op den 2den dezer is hier, onder geleide van den 2den luitenant *van Bregge*, te water naar Hellevoetsluis vertrokken detachement, sterk 25 onder-officieren en mansch pen, waaronder 8 volontaire onder-officieren: de ba ron *van Till*, de baron *van Boecop*, *Alings*, *Muller*, *D. Krafft*, *C. Krafft*, *Wagner* en *Melling*, die d hun goed gedrag bijzonder bestemd zijn voor de chenille-cultuur op Curaçao; zullende dezelve het transportschip *Willem Frederik Hendrik*, o bevel van den 1sten luitenant ter zee *van Braam H geest*, naar Westindië worden overgevoerd.

Op den 4den daaraanvolgende zal mede van onder geleide van den 1sten luitenant *Smit*, Vlissingen vertrekken een detachement, sterk 3 schappen, Afrikanen, waaronder 1 officier en der-officieren, ten einde met de brik *de Lynx* de kust van Guinea te worden teruggebragt.

Arnhem, *4 dec.* Het artikel uit Anholt, betr lijk het doorsteken van eenen dam bij Dinxper ons vorig nommer te lezen, is van de *Dussel Zeitung* afkomstig. Het schijnt, dat daar te iemand is, die er behagen in schept,

... zeer onbeduidende zaak groot geweld te maken. Want men ons verzekert, is er volstrekt niets waar van den oorlog, dien hij tusschen eene kleine Hollandsche legermagt van boeren en schutters en den gendarm *Geisler* laat voeren, en is dien grooten held door niemand zelfs kwaad bescheid gegeven. Men heeft het doorsteken van den dam, waartoe die gendarm, in naam des konings van Pruissen, bevel gaf, aan deze zijde geheel vreedzaam aangezien, en na het volvoeren van die daad is *Geisler* met de zijnen heengegaan, zonder dat hem iemand in het minste heeft gemoeid. Het voorval moet, op last der hooge overheid, aan beide zijden naauwkeurig onderzocht zijn, en voor zoo verre de Anholtsche berigtgever het doel mogt gehad hebben, om inzonderheid den burgemeester van Dinxperlo door zijn geschrijf leed te berokkenen, zal hij het dus waarschijnlijk niet bereiken.

Ruslands aanwinst van voormaals Zweedsch grondgebied overtreft het geheele koningrijk Zweden, zoo als het heden ten dage is. Zijne aanwinst in Polen evenaart bijna de oppervlakte van het keizerrijk Oostenrijk. In Europisch Turkije bezit het thans meer grond dan het geheele koningrijk Pruissen, met uitzondering van de Rijn-provinciën. Zijne aanwinst in Aziatisch Turkije evenaart in oppervlakte bijna de gezamenlijke kleinere Duitsche staten, die in Perzie, Engeland. Zijne bezittingen in Tartarije leveren eene oppervlakte, die niet veel geringer is, dan die van Europisch Turkije, Griekenland, Italie en Spanje te zamen. De verschillende aanwinsten van Rusland gedurende de laatste 64 jaren, zijn, zoowel in uitgestrektheid als in gewigt, gelijk aan het geheele grondgebied, dat het toenmaals in Europa bezat. De Russische grenzen liggen thans 100 Duitsche mijlen nader bij Berlijn, Dresden, Munchen, Weenen en Parijs, dan voor 64 jaren; 500 Duitsche mijlen nader bij Constantinopel, 630 nader bij Stockholm en 100 Eng. mijlen nader bij Teheran.

Ingezonden stukken.

Per duivenpost uit Batavia, van den 1sten December 1843.

Aan de Redactie der Arnhemsche Courant.

De volstrekte *stelselloosheid der Nieuwe Amsterdamsche Courant*, gezegd het ALGEMEEN HANDELSBLAD, is in Nederland als tot een spreekwoord geworden; zoo gelijk de Romeinen zeiden, »*tot aan schoenpoetsers en baardschrappers bekend.*" (*Lippis et tonsoribus notum.*) Het zou dus ongerijmd kunnen geacht worden, daarover nog een woord te willen verliezen. Maar, als wij hier voor één oogenblik de aandacht van het publiek willen gevestigd hebben, dan zal het zijn op een punt van mirakeleuze *vlugheid* der redactie van dat kleurloos blad, en zulks naar aanleiding van de nommers 3760 en 3761, die, gelijk deskundigen weten, als het ware *gelijktijdig* ter perse gaan, en in welke twee nommers, bij het geringe tijdsverloop van nog geen 24 uren, wordt *betoogd*, en als uit denzelfden adem *wederlegd*, eene kwestie van den teederen aard en het hoogste belang voor het vaderland, in het belang onzer Oostindische koloniën.

Onverklaarbaar zou men het moeten achten, zulk eene *vlugvaardigheid*, die tot onbekookte redenering noodwendig moet geleiden, bij de periodieke pers op te merken, wanneer men niet met den geest der redactie van een blad, sedert jaren, innig bekend was geworden, en zoo moet hier de bedoelde kwestie worden aangemerkt, te weten, dat, wat anders *raadselachtig* zou kunnen wezen, *hier* aan geene de minste bedenking of twijfel onderhevig kan blijven. Immers, wanneer men weet, dat, met vaderlandschen zin, aan het *Handelsblad* worden toegezonden artikelen, die de hooge belangstelling van regering en ingezetenen, gelijk in het onderhavige geval, overwaardig zijn; en dat dan eene redactie de plaatsing van zoodanige artikelen versloft, verschuift, en, om zoo te zeggen, enkel van plaatsruimte afhankelijk maakt, — zoo mag het toch dan wel wonderbaarlijk schijnen, dat er eenige uren later, anderhalve kolom plaats is, om *tegen te spreken*, wat in de vorige, anderhalve kolom, na dagen lang uitstel, is *betoogd*.

Doch er is meer mirakel nog in deze zaak; — niet alleen overvloed van plaats, overvloed van letters, overvloed van handen, overvloed van persen, om terstond *tegen te spreken*, wat men zoo even, als *waarheid* had durven ter nederstellen, maar daar zijn ook vlugge pennen, onderscheidene van nog vlugger koppen en in dienst van nog vlugger magten, om onmiddellijk af te breken, te verduisteren, uit te wisschen, te verdelgen, wat na rijpe en rijpelijk overwegen, voor het publiek was ter nedergesteld.

Doch, zou nu de vrije, karakterlooze redactie van een Blad zich durven verbeelden, dat er nog geen vlugger koppen waren, die zulke goochelaars in den tas wisten te kijken, mannen die den loop van een stuk niet behoorlijk zouden nagaan, en die niet doorzien, dat de *huiverigheid*, om een gevoelen te uiten, dat welligt sommige hoog geplaatste personen zou kunnen mishagen, een beangstigd redacteur, bij het plegen van eene forsche daad, al dadelijk het middel aan de hand doet grijpen, dat geschikt is, om hem te waarborgen tegen het misnoegen van die, hij het *sterkste* acht, en hem zoodoende zich liefst doet vertoonen in de gedaante van den ouden JANUS, den man met twee aangezigten, "*Jean qui rit, et Jean qui pleure!*"

Terwijl de redactie van het ALGEMEEN HANDELSBLAD in meditatie zich bezint over de beste manier, om ons uit te leggen, hoe zij, na zooveel overwegens om het »BANKBILJET GELD EN FINANCIEWEZEN VAN JAVA" (voorkomende in no. 3760) *eindelijk* te plaatsen, aan de verbazende vlugheid van een schrijver is gekomen die dat artikel, onder den titel van JAVA'S MUNTSTELSEL, reeds den volgenden dag in het lange en breede meende te kunnen bestrijden; — terwijl, zeggen wij, de redactie daarover zal zitten te turen, lijdt het geen twijfel, of andere, weldenkende Nederlanders zullen den noodigen tijd hebben, om, niet *onbekookt* maar bedaard, naar waarheid, te goeder trouw, en daadzakelijk, ter toetse te stellen, in hoe verre het aangevoerde in no. 3760, (geteekend *Amicus Veri Tenax Propositi*) aanspraak mag maken op eene ernstige overweging, in het belang des vaderlands, en of het daartegen aangevoerde in no. 3761, van het HANDELSBLAD, kan worden beschouwd als te zijn *onpartijdig*, of veeleer een werk van *aanbesteding*, vooraf reeds *uitgelokt* door de redactie van gezegde courant, die immer water en vuur in dezelfde hand tracht te dragen.

Zoo wij hier voorloopig ééne enkele aanmerking in het midden mogen brengen, dan zij het deze, dat de *dictatoriale toon* van den wederlegger in no. 3761, alleszins de bron verraadt, waaruit die magtspreuken zijn voortgevloeid.

Een vriend van gangbaar geld.

Eenvoudige vraag.

Kan men het verdedigen, dat in den tegenwoordigen staat der financiën op de begrooting over de jaren 1844 en 1845 eene som van *vier en twintig duizend gulden*, jaarlijks wordt gesteld als uitgaven voor den Hoogen Raad van Adel, waarvan de voorzitter en leden zijn zeer vermogende lieden — (de voorzitter bovendien lid der Eerste Kamer à f 3000) — terwijl de werkzaamheden eeniglijk worden verrigt door den heer adjunct-commies VAN WELDEREN, die even goed bij een of ander ministerie kon worden ingedeeld, met afschaffing der bovengemelde lucratieve sinecures?

Hoe zal men, wanneer men zulke onnutte en kostbare instellingen behoudt en zulke buitensporige tractementen en toelagen blijft verleenen, met eenige betamelijkheid de menigte pensioneringen en dientengevolge ongelukkig gemaakte huisgezinnen kunnen verdedigen, welke kortelings in het financiëele en militaire hebben plaats gehad?

Geldt hier niet in ruime mate: *Dat veniam corvis, vexat censura columbas.*

Schutterij te Arnhem.

De dienstdoende schutterij dezer stad is weder, even als in het vorige jaar, tegen den 6den dezer, den verjaardag des konings, opgeroepen tot het houden eener *wapen-inspectie*. Met groote bevreemding hebben de schutters deze oproeping ontvangen, dewijl eerst ll. donderdag, des middags ten twee ure, zoodanige inspectie op het St. Walburg-plein heeft plaats gehad, en het zonderling voorkomt, de twee of drie jaarlijksche wapenschouwingen, bij artikel 43 der wet van 11 april 1827 voorgeschreven, zoo plotseling op elkander te zien volgen. Bovendien geeft het uur en de plaats der oproeping aanleiding tot gegronde vermoedens. Zou hier weder eene adder onder het gras loeren? — De schutterij is opgeroepen tegen 11 ure des voormiddags op de groote markt. Zou het geheime doel dier *wapen-inspectie* ook weder kunnen zijn, om de verzamelde schutterij daar op de markt aan den regter vleugel der linie-troepen te stellen, en dezelve zoo gezamenlijk met deze te doen *paraderen*, ter eere van 's konings verjaardag? — Dit is mogelijk; dit is zelfs hoogst waarschijnlijk; en toch staat in artikel 45 van bedoelde wet duidelijk geschreven: »De schutterijen zullen *geene* parades betrekken." In alle groote steden, zelfs in de residentie — zoo als het *Nederlandsch Nieuwsblad* verleden jaar stellig verzekerde, — eerbiedigt men deze wets-bepaling; maar in Arnhem schijnt het te blijken, dat men er roem in stelt dezelve te ontduiken. Wij willen niet onderzoeken welke autoriteit er de schuld van draagt, maar zekerlijk behoorden zij, die gesteld zijn om de wetten uit te voeren en te handhaven, niet te beginnen met dezelve te schenden. Welk een voorbeeld voor de burgers! Wat zult gij inmiddels doen, Schutters van Arnhem? Gehoorzamen aan de oproeping en vrijwillig de hand leenen tot eene even onwettige als ongepaste daad? Of zult gij u beroepen op de wet, door uw wegblijven protesteren tegen deze onwettige daad, en hierdoor toonen, dat gij de wetten meer eerbiedigt dan uwe overheden?

Een Schutter.

Dispensatiën van vergelijkende examens van school-onderwijzers.

De handelingen ten opzigte der dispensatiën zijn, wegens de zaak van den heer C. A. THIEME, uitgever van de *Arnhemsche Courant*, thans een onderwerp van alle gesprekken geworden. Sedert den jare 1830 zijn die dispensatiën ook menigvuldig verleend ten opzigte van de school-onderwijzers-betrekkingen. Van tijd tot tijd is men in deze van de stellige en bepaalde voorschriften en wetten afgeweken. In het jaar 1842 zijn er van de schier honderd openvallende onderwijzers-posten bijna twee vijfde, en dus bij de veertig, vervuld zonder vergelijkend examen. Het besluit van 2 januari 1842 [illegible] zwijgen in acht; doch uit den geest van hetzelve is ligtelijk op te maken, dat de vergelijkende examens steeds regel blijven, of art. 7 mag men erkennen, dat niet toegepast kan worden. De aankondiging van 6 januari 1817, het extract uit het register der handelingen en resolutiën van den minister voor het publieke onderwijs, de nationale nijverheid en koloniën, van den 28sten februari 1819, no. 40, en het besluit van 2 november 1823 no. 161, schrijven daaromtrent stellige voorschriften voor. In laatstgenoemd besluit komt deze zinsnede voor: »Ten overvloede en ter wegneming van allen twijfel te verklaren, dat in vele provinciën, alwaar de wet van 3 april 1806 en de daarop gegronde verordening nopens het lager-schoolwezen in werking zijn, de toelating of aanstelling van onderwijzers, zoo lange deswege geene andere verordeningen zullen worden daargesteld, bij voordragt behooren te geschieden, uit kracht der autorisatiën, daartoe telkens door het departement van het publiek onderwijs te verleenen, *na ontvangst van het verslag van het examen der sollicitanten.*" In den jare 1824 is de handhaving dezer voorschriften nog nader aangedrongen [illegible] de Noordelijke provinciën [illegible] bij alle schoolvervullingen zonder onderscheid, met uitzondering alleen van die van kleine kinderscholen. Het besluit van Z. M. van 13 augustus 1831, bepaalt, dat de vergelijkende examens steeds regel blijven, zelfs van de bijzondere scholen der tweede klasse, doch dat in *enkele gevallen*, waarbij een vergelijkend examen, alleen voor die soort van scholen, namelijk, *der tweede klasse*, niet doeltreffend en alzoo aan bedenkingen onderhevig geacht mogt worden, ook zonder vergelijkend examen, magtiging tot toelating zal kunnen verleenen door het departement van binnenlandsche zaken. Wij vragen nu: wat is er van dien regel geworden? Bijna ⅓ der scholen, meerendeels openbare scholen, zijn vervuld zonder vergelijkend examen. Thans, zegt men, wordt er weder, onder het oog van Z. Exc. den minister, in het vorstelijk 's Gravenhage gewerkt aan eene dispensatie, bij het vervullen van

eene der stads-scholen. Wij willen het nadeel niet schetsen, dat het onderwijs hierbij lijdt; wij willen niet treden in de schier algemeene ontevredenheid, welke deze handelwijze bij onze jeugdige en zeer bekwame onderwijzers en hulp-onderwijzers verwekt, waardoor hun alle gelegenheid ter bevordering benomen wordt; wij willen niet wijzen op mannen, die zoodanige onwettige handelingen in de hand werken, en bevorderen, — maar alleen herinneren aan de wetten en bepalingen. — Ter bevordering van die kennis aan al die wetten en besluiten verheugt het ons, dat er eerlang eene verzameling van al dezelve in het licht verschijnt bij den heer OOMKENS te Groningen. Wij hopen, dat geen onderwijzer noch onderwijzers-gezelschap nalaten zal die onderneming te ondersteunen en te onderschragen, al ware het ook maar, dat men bekend wierd met de afwijkingen, dispensatiën, die er zoo menigvuldig tegen kennelijke verordeningen plaats hebben.

V. B.

Letternieuws.

Betoog der noodzakelijkheid eener spoedige herziening der grondwet. Bij C. VAN DER POST, te Utrecht.

Onder de onlangs uitgekomene brochures verdient de bovenstaande bijzondere vermelding.

Zij zet kort, en voor ieder bevattelijk, de redenen uiteen, waarom, naar des schrijvers oordeel, eene spoedige herziening der grondwet noodzakelijk is.

Het zijn, naar zijn gevoelen, de ontwikkeling onzer staatkundige instellingen, naar de behoeften des tijds en het behoud en de krachtige handhaving van het monarchaal beginsel, welke daartoe moeten aansporen.

Nieuwe behoeften zijn ontstaan, en deze moeten, naar het inzien des schrijvers, in de grondwet worden opgenomen en bestendigd, opdat zij de grondwet versterken, in plaats van haar af te breken.

Aan de andere zijde behooren de ontbindbaarheid der Tweede Kamer met een beroep des konings op de natie, te gelijk met een homogeen ministerie, tot behoud en beschutting van het monarchaal beginsel, te worden ingevoerd.

Voor het overige bevat deze welgeschrevene brochure zeer veel ter behartiging en overweging waardig, en vermeent men dezelve dan ook gerustelijk aan het publiek te kunnen aanbevelen.

Advertentiën.

Getrouwd:

M. J. F. HAARSMA,
met
A. GROENENBERG.

AMSTERDAM, den 16den November 1843.

De Notaris *J. VAN DIELEN*, te *Vaassen*, zal, op den 19den December 1843, des morgens ten 10 ure, in het Logement *het Hert*, te *Apeldoorn*, doen verkoopen:

Eene groote kwantiteit zware en gave EIKEN- BEUKEN- en DENNEN-BOOMEN, en divers UITDUNSEL; benevens 9 perceelen AKKERMAALS- of SCHAARHOUT, alles staande en liggende in de onder *Apeldoorn* gelegene *Hoog-Soerensche-*, *Hoogbuurlosche-*, *Hofsche-* en *Asseltsche-Bosschen*.

† † † Men is voornemens, op Donderdag den 14den December 1843, des voormiddags ten negen ure, aan het Huis van *ABRAHAM KRAIJENSTEIN*, Logementhouder te *Rosendaal*, publiek te verkoopen, eenige perceelen HOUT aldaar, bestaande uit:

2 Perceelen SCHELHOUT, langs den *Hoogen Enk*.
4 » om de *Lange Akkers*.
2 » achter het Huis van *G. WITBROEK*.
6 » om de *Kleibergen*.
1 » bij den *Kappellenberg*.
1 » langs het Accasia-Bosch van de *Wageningsche Allée* tot bij het *Schimmelpenningspad*.
1 » bij den *Tonnenberg*.
1 » in den *Plagdel*, aan de regterzijde van den Middenweg.
1 » TABAKS-HOUT, op den *Smidsberg*.
1 » bij den Tuin van *M. PETERS*.
1 » langs den *Mina's-kamp*.
1 » BEUKEN en EIKEN, langs den *Plagdelschen Weg*.
2 » BERKEN, tusschen het *Jonkersbosch* en de *Aleida's-kamp*.
1 » BERKEN, met het EIKENHOUT, in het Dennen-Bosch, op den *Zijpenberg*.
2 » ELZEN en PEPPELEN, in het *Laar*.
2 Perceelen EIKEN-SCHELHOUT, te *Deelen*.
6 » WILLIGEN en ELSHOUT, langs de *Broekstraat* en het Bouwland bij het *Klaverland*.
5 » HAAR van WILLIGEN, op het *Klaverland*.
2 » DITO, in het *Robveen*.
1 » DITO, in de *Boulsse Roeden*.

Waarvan aanwijzing is te bekomen bij *EVERT MOLL* aldaar.

§ § § Bij onderhandsche Acte, opgemaakt en onderteekend te *Deventer* en te *Arnhem*, in de maand Mei 1842, te *Deventer* op den 30sten dier maand geregistreerd, is tusschen *JENNEKEN PETRONELLA VAN DER HORST*, vroeger Weduwe van Wijlen den Heer *HENDRIK JAN PLOEG*, thans Huisvrouw van-, gemagtigd en bijgestaan door den Heer *JAN RICHARD TER MEULEN*, Heelmeester, te zamen wonende te *Deventer*, ter eenre, en *EVERHARDUS MENTHEN*, Winkelier, wonende te *Arnhem*, ter andere zijde, overeengekomen, de tusschen hen bestaande, te *Arnhem* gevestigde VENNOOTSCHAP IN KOLONIALE EN KRUIDENIERS WAREN, onder de Firma van *PLOEG EN MENTHEN*, opgerigt bij behoorlijk geregistreerde Acte, voor den te *Arnhem* gevestigden Notaris Mr. *G. VAN ECK* en Getuigen, den 12den December 1833 verleden, en voor den tijd van tien jaren aangegaan, na verloop van het bepaalde tijdstip, op dezelfde voorwaarden en bedingen, als in de Acte staan uitgedrukt, voor den tijd van zes jaren te verlengen, in te gaan met den 1sten Januarij 1844 en te eindigen den 31sten December 1849.

Voor getrouw uittreksel,
J. P. TER MEULEN,
Geb. *VAN DER HORST*.
J. R. TER MEULEN.
E. MENTHEN.

† † † De Ondergeteekende, na de verandering, met den 1sten dezer in zijne School ingevoerd, door verscheidene Ouders aangezocht, om daarbij te blijven voortgaan met het geven van het eerste ONDERRIGT EENER LAGERE SCHOOL; zoo als dat tot dien tijd toe bij hem had plaats gevonden, heeft gemeend aan dat vereerende verlangen te moeten voldoen.

Hij heeft daarom besloten, behalve de *twee* School-Lokalen, welke hij nu in gebruik heeft, nog een *derde* School-Lokaal in zijne Woning te doen vervaardigen, bekwaam, om ruim Honderd tot Honderd en Twintig Leerlingen, wel geplaatst, te bevatten. Hij vleit zich, dat dit Lokaal met 1e. Februarij 1844 gereed zal kunnen zijn, en zoodra dat gereed zal zijn, zal hij, daarin, bijgestaan door eenen bekwamen Hulp-Onderwijzer, weder aanvangen Onderwijs te geven in de NEDERDUITSCHE TAAL, het LEZEN, SCHRIJVEN en REKENEN, tegen voldoening van *f* 12 in het jaar voor de Dag-, en *f* 8 in het jaar voor de Avond-School.

Hiervan voorloopig berigt gevende neemt hij de vrijheid, deze uitbreiding zijner School aan de meest gewenschte begunstiging van Ouders en Voogden aan te bevelen.

Arnhem, 27 November 1843.

L. VAN DER BOR.

† † † *J. G. STENFERT KROESE*, Boekhandelaar te *Arnhem*, heeft, op den 28sten November 1843, ter vertaling in het Nederduitsch vertoond: *A. DUFLOS und A. HIRSCH, die chemischen Bedürfnisse des Ackerbaus, ihre Eigenschaften, Erkennung, Prüfung und ihr Einfluss auf die Productivität des Bodens.*

* * Door *H. A. KRAMERS*, Boekhandelaar te *Rotterdam*, is uitgegeven:

I. *G. J. MULDER*, *Proeve eener algemeene Physiologische Scheikunde.* 3de Stuk. Prijs *f* 1.

Dit stuk is niet meer in commissie verzonden.

II. Mr. *H. SNELLEN VAN VOLLENHOVEN*, *De schadelijke Insecten in tuinen, met de middelen tot derzelver verdelging, benevens eene opgave der voor tuinen nuttige Insecten.* Met platen. Prijs *f* 1.40.

Dit werkje voorziet gewis in eene erkende behoefte en mag dus geacht worden iederen Hovenier en Buitenman hoogst nuttig te wezen.

III. WITTENBERG EN ROME, *Historisch-romantisch tafereel uit de geschiedenis der Hervorming.* Naar het Hoogduitsch van *H. E. R. BELANI*, vertaald door *W. P. R. BOUMAN*, Predikant te *Rotterdam*, 2 dln. in gr. 8vo. Prijs *f* 6.75.

Het historische in dezen Roman, *LUTHER'S strijd met het Pausdom*, ook onder diegenen bekend te maken, die roman-lectuur boven de geschiedenis stellen, was het doel van den Schrijver en deed den Vertaler besluiten hetzelve in onze taal over te brengen.

* * *G. HESSEL*, te *Heerenveen*, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

DE VRIENDEN.
JAARBOEKJE VOOR 1844.
BIJDRAGEN IN PROZA EN POËZIJ,
VERZAMELD DOOR
A. WINKLER PRINS.
Prijs in carton *f* 0.80.
Verguld op snede, in koker *f* 1.20.

PROGRAMMA
VOOR HET TWEEDE
DAMES-CONCERT
TE ARNHEM,
Op Vrijdag den 8sten December 1843.
EERSTE AFDEELING.

1o. Simphonie . . . . . HESSE.
2o. Variations brillantes voor de piano; door den heer C. R. MARX . . . . . HERZ.
3o. Concert voor de viool; door den heer CAMILLO SIVORI, éénig élève van PAGANINI . . . . . SIVORI.
4o. Ouverture uit de opera: *Robert le diable* . . . . . MEIJERBEER.

TWEEDE AFDEELING.

5o. Ouverture pastorale . . . . . KALLIWODA.
6o. Rondo *de la clochette*; door den heer SIVORI . . . . . PAGANINI.
7o. Ouverture uit de opera *don Juan* . . MOZART.
8o. *Andante et Carnaval de Venise*; door den heer SIVORI . . . . . PAGANINI.

Aanvang ten half zeven ure precies.

NB. NB. NB. De H. H. leden worden bij deze verwittigd, dat zij zich, op dit concert, voor *iedere* hen vergezellende dame zullen moeten voorzien van een toegangsbiljet, te verkrijgen bij den Concierge van den Schouwburg, tegen betaling van *vijftig cents*, als buitengewone bijdrage, ingevolge de bepaling van artikel 50 der wet.

Met permissie van het Edel Achtbaar Bestuur.
SCHOUWBURG TE ARNHEM.
Théâtre des Variétés,
Onder Directie van W. HEMPEL.
No. 3 van het Abonnement.
Op Zaturdag den 9den December 1843:
Voor het DEBUT van den Heer SMITS (in het vak van jonge Comiek).
EENE EERSTE VOORSTELLING VAN
HONDENTROUW
OF DE
MOORD IN HET WOUD VAN BONDY.
Geschiedkundig Tooneelspel in 3 Bedrijven naar het Fransch van GUILBERT DE PIXÉRÉCOURT.
Versierd met geheel nieuwe, expresselijk daartoe vervaardigde Decoratiën, Costumes, Dansen en verder groot Theatraal toestel.
Muzijk van den Heer C. F. DE BESTE.
NA HETZELVE:
DE TURKSCHE GEZANT,
Blijspel in een Bedrijf van VON KOTZEBUE, *in Vaudeville gebragt door* W. HEMPEL.

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 4 dec. 1843.

Tarwe is tot verlaagde prijzen vlug afgegaan; de *Hooglandsche* en *Oude Tarwe* was alleen prijshoudend. Men heeft besteed voor *Hooglandsche* *f* 8.50 à *f* 9.00; voor gewone *Cleefsche* en *Inlandsche* *f* 6.75 à *f* 8.00. Over het geheel waren alle artikelen door den nadeeligen invloed van het weder wak. — *Rogge* ging goed af à *f* 5.00 à *f* 5.25; zeer geringe soorten à *f* 4.85 à *f* 4.75. — *Gerst* begeerd à *f* 4.10 à *f* 4.40. — *Boekweit* ging vlug van de hand à *f* 4.80 à *f* 5.30. — *Haver* ging mede vlug af voor *f* 2.00 à *f* 2.75. — *Erwten* waren zonder handel. — *Klaverzaad* deed 25 à 28 centen per Nederlandsch pond.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 5 Dec. 2 El 6 Palm 5 Duim; gew. 5 duim; gev. 0 D.

Prijs-Courant der Effecten.

MAANDAG 4 DECEMBER.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers [illegible]
NEDERL., Werk. Schuld à 2½ pCt.	[illegible]		
Dito Dito » 5 »	99⅝	99 1/16	99⅝
Amortisatie-Syndicaat » 4½ »	94⅛		
Dito Dito » 3½ »	79⅛		
Handelmaatschappij » 4½ »	133⅞	[illegible]	
Nieuwe Dito » 4½ »			
Dito Dito 1837 » 4½ »			
Oostindische Leening » 5 »	98⅞	98 13/16	98⅞
Spoorweg Haarlem » »			
Aand. Rijn Spoorweg » 4½ »			
FRANKR. Inschrijv. G. B. » 3 »			
SPANJE, Leening *Ardoins* » 5 »	20 15/16	21⅛	21
Dito onbep. stukk. » 5 »	18⅝	19¼	
PORTUGAL, Oblig. te Lond. » 2½ »	43⅜	43⅞	43 [illegible]
RUSL. *H. & C.* 1798, 1816. » 5 »	107¾	107⅞	
Dito 1828, 1829 » 5 »			
Dito 1831, 1833 » 5 »	99½		
Oblig. bij *Hope* » 4 »	90⅝	90¾	90⅞
OOSTENR. Aand. à fl. 100 » *f* »			
Dito à fl. 250 » »	370	373	
Metalliek » 5 »	108⅝	108⅞	108[illegible]
Dito » 2½ »			
BRAZILIË, Dito Dito » 5 »	76⅞		

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.